

★ METRO 2034

DMITRIJ GLUCHOVSKIJ

 METRO 2034

FÖRSVARET AV SEVASTOPOLSKAJA

Översättning Ola Wallin

COLTSO MMXI

© 2009 Dmitrij Gluchovskij (www.nibbe-wiedling.de)

© 2011 Coltso & Ersatz, Stockholm

Andra tryckningen

Originalets titel Merpo 2034

Översättning från ryska Ola Wallin

Redaktör Anna Bengtsson

Korrekturläsare Eva Sundqvist

Omslag Anton Gretjko & Ersatz

Sättning & grafisk form Ola Wallin

Tryckt hos Spindulys, Litauen 2011

ISBN 978-91-86437-33-6

Coltso är ett imprint till Ersatz

www.coltso.se

www.ersatz.se

www.m-e-t-r-o.ru

PROLOG 7

I. FÖRSVARET AV SEVASTOPOLSKAJA 11

II. ATERKOMSTEN 32

III. EFTER LIVET 53

IV. IRRVÄGAR 72

V. MINNET 92

VI. FRÅN ANDRA SIDAN 115

VII. ÖVERGÅNGEN 135

VIII. MASKER 155

IX. FRÄMMANDE LUFT 175

X. EFTER DÖDEN 195

XI. GAVOR 215

XII. TECKEN 235

XIII. EN HISTORIA 255

XIV. VAD MER? 277

XV. PÅ TU MAN HAND 299

XVI. I HÅKTET 322

XVII. VEM TALAR? 345

XVIII. FRÄLSNINGEN 366

EPILOG 393

ORDFÖRKLARINGAR 397

PROLOG

År 2034. Världen ligger i ruiner. Mänskligheten är nästan fullständigt utplånad. Strålningen har gjort ruinstäderna obeboeliga. Och utanför deras gränser, sägs det, börjar ändlösa, utbrända ödemarker och ogenomträngliga, muterade skogar. Ingen vet med säkerhet vad som döljer sig i dem.

Civilisationen är på väg att slockna. Minnet av människans forna storhet övergår långsamt i skrönor och förvandlas till legender. Tjugo år har gått sedan det sista flygplanet lyfte från marken. Böjda, rostiga järnvägsspår leder ut i intet. Radioetern är tom, och signalisterna hör endast ett monotont surr när de för miljonte gången avlyssnar frekvenserna på vilka man förr i världen sände från New York, Paris, Tokyo och Buenos Aires.

Över tjugo år har gått sedan *det* hände. Människan är inte längre jordens herre. Strålningens skapelser är bättre anpassade till livet i den nya världen.

Mänsklighetens era är slut.

De få överlevande vägrar att inse detta. Endast några tiotusental är fortfarande i livet, och de vet inte om fler klarade sig eller om de är de sista på planeten. De lever i Moskvas metro, den största atombombssäkra bunkern som någonsin byggts. Mänsklighetens sista tillflykt.

Alla råkade befinna sig i metron *den* dagen, och detta räddade deras liv. Stationernas hermetiska portar skyddar dem mot strålningen och odjuren på ytan, slitna gamla filter renar

METRO 2034

luften och vattnet. Händig mekaniker har byggt dynamor som genererar ström; på underjordiska farmer odlar man champinjoner och bedriver svinuppfödning. De fattigaste drar sig inte för att äta råttor.

Centralförvaltningen bröt samman för länge sedan och stationerna har förvandlats till dvärgstater, där människor samlas kring ideologier, religioner eller helt enkelt vattenfiltren.

Det är en värld utan morgondag. Här finns ingen plats för drömmar, planer, förhoppningar. Känsloerna har gett vika för instinkterna, varav den viktigaste är viljan att överleva. Till varje pris.

Förhistorien till händelserna i boken berättas i »Metro 2033«.

I. FÖRSVARET AV SEVASTOPOLSKAJA

De hade inte kommit tillbaka som det var överenskommet, vare sig på tisdagen eller onsdagen. Ytterposteringen var bemannad dygnet runt och det hade räckt med ekot av ett rop på hjälp eller minsta ljusreflexion på de fuktiga, mörka väggarna i tunneln som ledde till Nachimovskij prospekt, för att vaktarna genast skulle ha skickat ut en stöttrupp.

Spänningen växte för varje timme. De bästa soldaterna, välutrustade och specialtränade för den här sortens insatser, hade inte fått en blund i ögonen på två dygn. Kortleken som man annars brukade fördriva tiden med mellan larmen låg och samlade damm i en skrivbordslåda i vaktstugan. Det vanliga snacket hade först övergått i nervösa kommentarer och nu härskade blytung tystnad: var och en hoppades bli den förste att höra fotstegen från den återvändande karavanan. Alltför mycket stod på spel.

Sevastopolskaja hade förvandlats till en ointaglig fästning. Varenda invånare, från klenaste femåring till skröpligaste åldring, hade fått lära sig att hantera vapen, men trots att den skenbart osårbara stationen hade förskansat sig bakom maskingevärnsnäten, taggtråd och pansarhinder av hopsvetad räls, riskerade den att falla vilken sekund som helst. Dess akilleshäl var den kroniska ammunitionsbristen.

Om invånarna på de andra stationerna skulle ha tvingats uppleva vad sevastopolborna dagligen måste tampas med, så hade de förmodligen gett upp allt försvar och flytt som råttor ur en översvämmad tunnel. Inte ens den mäktiga Hansan, Ringlinjestationernas förbund, hade tilldelat stationen några extra resurser – av kostnadsskäl. Visst, Sevastopolskaja hade stor strategisk betydelse, men priset var helt enkelt för högt.

Men även elektriciteten kostade, tillräckligt mycket för att sevastopolborna, som hade byggt några av metrons största vattenkraftverk, genom sina leveranser till Hansan hade råd att köpa lådvis med ammunition och ändå fick medel över. Det fick många andra i sin tur betala för, inte med patroner, utan med ett eländigt, kortvarigt liv.

Grundvattnet, Sevastopolskajas välsignelse och förbannelse, omgav stationen på alla sidor likt dödsfloden Styx skvalpande kring Charons färja. Vattnet drev skovlarna på dussintals vattenkvarnar, som skickliga tekniker hade byggt i tunnlar, grottor och vid underjordiska floder – kort sagt på alla tänkbara platser – och försåg stationen och säkert en tredjedel av Ringlinjen med ljus och värme.

Samtidigt bröt det obönhörligt ner pelarna, eroderade cementen i fogarna och kluckade på andra sidan väggen i huvudsalen, som om det försökte vaggva stationsborna till sömns. Vattnet gjorde det omöjligt att spränga överflödiga, oanvända sträckor där horder av mardrömslika varelser ständigt kom krypande mot Sevastopolskaja likt en ändlös, giftig tusenfoting i en köttkvarn.

Stationsinvånarna – besättningen på spökskeppet som färdades genom helvetet – var för evigt dömda till att söka och laga nya läckor, eftersom båten inte varit sjöduelig på länge och det helt enkelt inte existerade en hamn där man kunde finna ro.

Under tiden måste de slå tillbaka den ena attacken efter den andra från Tjertanovskaja i söder och Nachimovskij prospekt i norr . . . Kräken närmade sig genom ventilationschakten, simmade med de grumliga strömmarna i avlopps-rören eller stormade ut ur sydtunnlarna.

Hela världen verkade ha vänt sig mot sevastopolborna och tycktes inte sky någon möda för att utplåna deras station från metrokartan. Invånarna försvarade sitt hem med näbbar och klor, som om det vore deras sista tillflykt i hela universum. Men hur skickliga deras ingenjörer än var, hur hårda och obönhörliga kämpar man än uppfostrade barnen till – utan patroner, utan glödlampor till strålkastarna, utan antibiotika och bandage kunde de helt enkelt inte skydda sig. Visst, stationen levererade elektricitet och Hansan var beredd att betala ett högt pris för den, men Ringen hade även andra leverantörer och egna energikällor, medan sevastopolborna inte skulle överleva ens en månad utan tillförsel utifrån. Och ammunitionsförrådet hade en otäck tendens att krympa snabbt.

En gång i veckan vandrade välbevakade karavaner iväg till Serpuchovskaja för att köpa förnödenheter på kredit av Hansans köpmän och sedan ofördröjligen återvända hem. Och så länge jorden snurrade, så länge de underjordiska floderna flöt och metrobyggarnas valv höll kunde ingenting ändra på detta.

Men den här gången dröjde karavanen. Och det så orimligt länge att man bara kunde dra en slutsats: något oförutsett hade hänt, något hemskt, som varken de tungt beväpnade, härdade eskortsoldaterna eller de mångåriga, goda förbindelserna med Hansans ledning hade kunnat förhindra.

Alltihop hade varit mindre oroväckande om kommunikationen hade fungerat, men det var något fel på telefonlinjen till Hansan, förbindelsen hade brutits redan på måndagen och truppen som skickats ut för att reparera ledningen hade återvänt med ogjort ärende.

Den breda, gröna skärmlampan hängde lågt över det runda bordet och lyste upp några gulnade ark med diagram tecknade i blyerts. Glödlampan var svag, högst tjugo watt, men inte för att man måste spara på strömmen, utan för att kontorets ägare ogillade starkt ljus. Askkoppen svämmade över av fimpade, handrullade papyrosser av usel kvalitet. Under det låga taket hängde tröga sjok av stickande, blågrå rök.

Stationsföreståndare Vladimir Ivanovitj Istomin torkade sig i pannan, lyfte handen och såg med sitt enda öga på urtavlan – för femte gången den senaste halvtimmen. Sedan knackade han med fingrarna mot bordet och reste sig långsamt.

»Vi måste fatta ett beslut. Det är meningslöst att vänta längre.«

På andra sidan bordet satt en robust gammal man i vaderad kamouflagejacka och sliten blå baret. Han öppnade munnen för att säga något, men avbröts av en hostattack.

Med slutna ögon och bister min viftade han bort röken framför sig och sade:

»Du, Vladimir Ivanovitj, jag säger det igen: från sydtunnlarna kan vi inte ta en enda man. Vaktarna har svårt att hålla posteringarna redan som det är. Tre sårade bara den senaste veckan, en allvarligt, och det trots alla förstärkningar. Du får inte försvaga södra ytterligare. Dessutom måste två tre spanare ständigt patrullera i schakten och förbindsetunnlarna. Inte heller i norr har vi några lediga mannar, bortsett från truppen som möter karavanerna på vägen tillbaka. Ledsen, men du får leta på annat håll.«

»Du är chef för ytterposteringarna, det är din uppgift!« fräste föreståndaren. »Så sköter jag mitt. Inom en timme måste vi få i väg en trupp. Jag antar att vi har olika sätt att tänka. Det handlar ju inte bara om att lösa våra problem här och nu! Tänk om det skulle hända något ännu allvarligare där borta?«

»Och jag tycker att du har för bråttom, Vladimir Ivanovitj. Det finns fortfarande två öppnade lådor med kaliber 5.45 i vapenförrådet, det räcker i tio dagar. Och hemma hos mig ligger det alltid något under kudden.« Översten flinade och blottade sina stora, gula tänder. »En låda kan jag säkert skrapa ihop. Det är inte patronerna som är problemet, utan personalen.«

»Nej, jag ska tala om vad som är problemet: om det inte börjar fungera med leveranserna inom två veckor, måste vi stänga de hermetiska portarna i sydtunnlarna – vi kan inte hålla dem utan ammunition. Det innebär att det blir omöjligt att övervaka och reparera två tredjedelar av våra vattenkvarnar. Efter en vecka börjar de gå sönder, och Hansan gillar

inte strömavbrott. I bästa fall letar de efter andra leverantörer. I värsta fall. . . Men strunt i elektriciteten! Det har varit tomt i tunnlarna i snart fem dygn, inte en människa har syns till! Har taket rasat in? Tänk om vi har blivit avskurna?»

»Lägg av! Elkablarna är hela. Mätarna snurrar, strömmen är på och Hansan använder den. Ett ras hade vi märkt direkt. Och sabotörer skulle väl inte kapa telefonledningen, utan elkablarna? Och vad tunnlarna beträffar – vem skulle egentligen komma hit? Vi brukar väl aldrig få några besök. Inte minst på grund av Nachimovskij prospekt. . . Ingen kommer igenom där på egen hand, så det var länge sedan några främmande köpmän vågade sig hit. Till och med banditerna håller sig borta nuförtiden – det var ju därför vi alltid lät en slippa undan med livet i behåll. Så ta det lugnt, tycker jag.«

»Du kan snacka, du«, muttrade Vladimir Ivanovitj, lyfte bindeln över den tomma ögonhålan och torkade svetten ur pannan.

»Du får tre man. Fler kan jag inte avvara«, sade översten, nu lite mildare i tonen. »Och sluta röka. Du vet ju att jag inte får andas in rök, och du förgiftar dig själv! Då tar jag hellre en kopp te, om det går för sig. . . «

»Självfallet!« sa föreståndaren. Han torkade sina händer och lyfte telefonluren: »Istomin här. Te till mig och översten.«

»Och kalla hit vakthavande befäl«, bad översten och tog av sin baret, »så ordnar jag en söktrupp.«

Istomin höll sig alltid med eget te, en specialblandning från VDNCh. Det var inte många som hade råd med det, på sin väg från andra sidan metron steg priset tre gånger genom Hansans försorg och på så vis blev stationsföreståndarens favoritte så dyrt att han inte skulle ha kunnat upprätthålla sin vana om det inte hade varit för hans goda kontakter vid Dobryninskaja. Där hade han en gammal vapenbroder från kriget, och varje gång en karavan kom tillbaka från Hansan medförde den ett litet paket som Istomin alltid avhämtade personligen.

För ett år sedan hade televeranserna börjat utebli. Sevastopolskaja nåddes av oroväckande rykten om en ny, fruktansvärd fara som hotade VDNCh, och kanske hela den orange linjen. Tydligt kom det en okänd sorts mutanter från ytan, som var nästan osynliga och praktiskt taget osårbara, och till råga på allt kunde de läsa tankar. Det sades att stationen hade fallit och att Hansan sprängde tunnlarna efter Prospekt Mira av rädsla för en invasion. Tepriserna sköt i höjden, ett tag var varan rentav omöjlig att uppbringa och Istomin var utom sig av abstinens. Men några veckor senare lugnade det ner sig och karavanerna kom återigen med det berömda teet till Sevastopolskaja, utöver patroner och glödlampor. Och det var väl ändå det viktigaste?

Medan Istomin hällde upp te åt översten i en kopp med sliten guldrand runt kanten insöp han den aromatiska ångan med slutna ögon. Därefter hällde han upp åt sig själv, sjönk tungt ner på stolen, lade i en sackarintablett och rörde om med en silversked.

Männen satt tysta en stund och det enda som hördes i det skumma, rökiga kontoret var skedens melankoliska klingan-

de mot porslinet. Men plötsligt bröts tystnaden av en klocka som nästan föll in i samma takt. Signalen kom från tunnlarna.

»Alarm!«

Översten flög upp från sin plats med en vighet som var anmärkningsvärd för hans ålder och rusade ut ur rummet. Någonstans långt bort knallade ett ensamt gevärsskott, sedan tog kalasjnikovarna vid – en, två, tre stycken. Över perrongen dundrade järnbeslagna soldatstövlar och redan hördes överstens kraftfulla basröst dela ut de första instruktionerna.

Även Istomin reste sig och sträckte sig efter den skinande kpisten som hängde i hans vapenskåp, men sedan grep han korset som hängde i en kedja runt halsen och utstötte en djup suck. Han satte sig vid bordet igen och tog en klunk te. Mitt emot stod överstens övergivna kopp och ångade, intill låg den kvarglömda baretten. Stationsföreståndaren gjorde en grimas och återupptog muttrande grälet med den frånvarande översten. Plötsligt infann sig argument som han inte hade kommit att tänka på i diskussionens hetta.

På Sevastopolskaja blomstrade den svarta humorn om grannstationen Tjertanovskaja – namnet förde ju ohjälpligt tanken till djävulen, »tjort«. Trots att det låg vattenkraftverk i tunnlarna mellan stationerna var det ingen som kom på tanken att inta och ockupera den ödelagda Tjertanovskaja, till skillnad från till exempel Kachovskaja. Ingenjörerna som under eskortsoldaternas uppsikt hade monterat generatorerna längst bort gjorde halt hundra meter från perrongen, närmare vågade de inte gå. Alla, utom de mest fanatiska ateis-

terna, brukade göra korstecknet i smyg före uppdrag åt det hållet, och somliga tog till och med avsked av sina familjer, för säkerhets skull.

Det var en dålig station, och det kände man redan på femhundra meters avstånd. De tungt beväpnade stöttrupper som inledningsvis skickades ut av de ovetande sevastopolborna för att vidga området, återvände svårt medtagna och decimerade till hälften, om de över huvud taget kom tillbaka. De erfarna soldaterna var skräckslagna och kunde inte sluta skaka, fastän de satt så nära lägerelden att kläderna torkade på nolltid. De hade mycket svårt att minnas sina upplevelser, och ingen redogörelse var den andra lik.

På andra sidan Tjertanovskaja fanns det sannolikt stickspår till huvudtunnlarna som gick neråt och förgrenade sig i en enorm labyrint av naturliga grottor, där det enligt ryktet vimlade av alla möjliga slags odjur. På Sevastopolskaja kallade man platsen för »Porten«, vilket var en abstrakt benämning, eftersom ingen som hade varit där någonsin återvänt. Fast det berättades att en stor spaningstrupp en gång hade tagit sig förbi Tjertanovskaja och upptäckt Porten. Gruppen bar med sig en sändare – en sorts kabeltelefon – och signalisten hade meddelat hemstationen att de stod vid ingången till en smal, nästan vertikal gång. Mer hann han inte säga, men under de korta minuter som förflöt innan linjen bröts hörde Sevastopolskajas befälhavare som trängdes kring luren hur den ene spanaren efter den andre började yla av fasa och omänsklig smärta. Ingen av dem försökte skjuta, som om de genast insåg att det var lönlöst att använda vanliga vapen. Den siste att tystna var gruppchefen, en avtrubbad legoknekt från Kitaj-Gorod som brukade skära av lillfingret på sina dö-

dade fiender. Han stod tydligen en bit bort från mikrofonen som signalisten hade tappat, för det var svårt att höra vad han sade, men efter en stund uppfattade stationsföreståndaren att den döende mannen rabblade en bön – en av dessa enkla, naiva böner som troende föräldrar lär sina barn.

Efter den incidenten gav man upp alla försök att gå längre än till Tjertanovskaja. Man diskuterade rentav om man borde överge Sevastopolskaja och retirera till Hansan. I dag var den förbannade stationen gränstolpen som markerade slutet på människans herravälde i metron. Varelserna som passerade gränsen gjorde visserligen livet surt för sevastopolborna, men man kunde fortfarande döda dem, och med ett välorganiserat försvar var det ganska lätt att slå tillbaka angreppen nästan utan förluster – så länge ammunitionen räckte.

Vid gränsposteringarna dök det emellanåt upp monster som bara gick att stoppa med dumdumkulor eller elektriska fällor, men för det mesta hade väktarna att göra med mindre skräckinjagande varelser, om än extremt farliga. Man kallade dem upirer – precis som författaren Nikolaj Gogol hade gjort en gång i tiden.

»En till! Där uppe, i tredje röret!«

Strålkastaren hade lossnat från fästet, och medan den dinglade fram och tillbaka som en hängd man kastade den sitt skarpa ljus över området framför posteringen: än lyste det på smygande mutanters krumma gestalter som framträdde ur skuggorna, än dolde det dem igen i mörkret, än bländade

det de spanande väktarna. Och överallt böljade förrädiska skuggor som flöt samman, isär och förvreds, så att man till slut inte längre kunde skilja på människa och best.

Posteringen var perfekt placerad. Här möttes två tunnlar, som Metrostroj strax före det sista kriget hade börjat bygga om, men arbetet fullbordades aldrig. Vid denna knutpunkt hade sevastopolborna byggt en veritabel fästning med två maskingevärsställningar, halvannan meter tjocka skyddsvallar av sandsäckar, pansarhinder och bommar över spåren, elektriska fällor i de närmaste tillfartsvägarna och ett noga genomtänkt varningssystem. Men när mutanterna kom i vågor, som den här dagen, tycktes försvaret ändå vackla.

Maskingevärsskytten mumlade monotont för sig själv och upptäckte att blodet sprutade ur näsan först när han såg på sina fuktiga, rödglänsande handflator. Luften kring hans kärvande petjeneg vibrerade av hetta. Skytten grymtade kort, lutade sig mot sin granne, en bjässe till soldat med sluten titanhjälm, och tystnade. Ögonblicket därpå hördes ett fruktansvärt vrål – bestarna gick till angrepp.

Mannen i hjälm skuffade den blödande maskingevärsskytten åt sidan, reste sig, lyfte sin kalasjnikov och avlossade en lång salva. Det gråhudade, seniga odjuret träffades mitt i språnget, där det flög genom luften med de knotiga framtassarna utsträckta. Blyskuren tystade vrålet, men det döda kräket flög ännu en bit innan den etthundrafemtio kilo tunga kroppen dunsade in i sandsäckarna och fick ett moln av damm att slå upp.

»Så där ja...«

Den till synes ändlösa floden av odjur, som ett par minuter tidigare forsat ut ur de enorma avsågade rören i taket, verka-

de faktiskt ha sinat. Försiktigt lämnade vaktmanskapet sina ställningar.

»Bårbärare hit! Läkare! Snabbt till stationen med honom!«

Bjässen som hade dödat den sista upiren satte fast bajonetten på automatkarbinen och gick långsamt runt bland de dödade och skadade varelserna som låg på marken, tryckte ner deras vasstandade gap med stöveln och stötte bajonetten i ögonen med en kort, exakt rörelse. Till slut lutade han sig utmattad mot sandsäckarna utan att slita blicken från tunneln, så fällde han äntligen upp visiret och tog en klunk ur fältflaskan.

Förstärkningen från stationen anlände när allt redan var över. Även vaktchefen kom linkande i uppknäppt kamouflagejacka. Han flåsade och svor över sina krämpor.

»Jaha, och hur ska jag få ihop tre man här?!«

»Vad pratar ni om, Denis Michajlovitj?« frågade en väktare.

»Istomin kräver att vi genast skickar en spaningstrupp till Serpuchovskaja. Han är orolig för karavanerna. Men var ska jag få tag i tre man? Och till råga på allt vid en tidpunkt som denna...«

»Så karavanen har fortfarande inte hörts av?« frågade mannen med fältflaskan, utan att vända sig om.

»Inte ett ljud«, bekräftade befälhavaren. »Men det har ju inte gått så lång tid. Och vad är farligast, när allt kommer omkring? Om vi försvagar posteringarna i dag finns det kanske ingen som kan ta emot karavanerna om en vecka!«

Bjässen ruskade på huvudet, men sade ingenting. Han svor inte heller när befälhavaren frågade vaktmanskapet om det fanns några frivilliga till trojkan som skulle gå till Serpuchovskaja.

Det fanns det. De flesta väktare var less på tjänsten och kunde inte föreställa sig något farligare än försvaret av syd-tunnelarna.

Av sex anmälda valde översten ut de tre män som Sevastopolskaja för tillfället hade lättast att avvara. Rätt tänkt, visade det sig sedan, eftersom ingen av dem skulle återvända.

Tre dagar senare tyckte sig översten uppfatta att mannarna kastade sneda blickar och pratade bakom ryggen på honom. Även de ivrigaste samtal avstannade när han närmade sig, och i den spända tystnaden som uppstod runtomkring honom tyckte han sig höra ett outtalat krav: Förklara dig, försvara dig.

Han gjorde ju bara sitt jobb. Han var taktiker, inte strateg. Och med tanke på att soldater var en bristvara undvek han att offra dem på tvivelaktiga, för att inte säga fullständigt meningslösa expeditioner.

För tre dagar sedan hade han varit fullständigt övertygad om riktigheten i sitt beslut. Men nu, efter alla oroad, ogillande blickar, började han tvivla. En lätt beväpnad spaningstrupp behövde inte ens ett dygn på sig för att gå till Hansan och tillbaka – eventuella strider och en del väntan vid de oberoende stationernas gränskontroller inräknat. Alltså...

Översten låste in sig på sitt lilla kontor, med order om att ingen fick störa honom, och försjönk för hundrade gången i grubblerier kring vad som kunde ha hänt med karavanen och nu med spaningstruppen.

På Sevastopolskaja var man inte rädd för andra människor, med undantag för Hansans armé förstås. Stationen hade dåligt

rykte, de få ögonvittnenas överdrivna historier om priset som stationsinvånarna betalade för sin överlevnad hade snappats upp av kringresande småhandlare som i sin tur spred dem vidare i metron och befäste den allmänt vedertagna bilden. Snart insåg stationsledningen fördelen med ryktet och såg själv till att underblåsa det. Informatörer och karavanförare, resenärer och diplomater fick officiell tillåtelse att ljuga ihop de mest fruktansvärda historier om Sevastopolskaja och hela sträckan efter Serpuchovskaja.

Det var inte många som genomskådade dimridåerna och insåg betydelsen av stationens egentliga fördelar. Ett par gånger de senaste åren hade ovetande rövarband försökt bryta igenom posteringarna, men Sevastopolskajas ypperliga krigsmaskineri hade krossat dem utan minsta problem.

Inför avfärden hade spaningspatrullen fått noggranna instruktioner om att undvika alla slags konfrontationer och så snabbt som möjligt vända tillbaka i händelse av hot.

Där fanns till exempel Nagornaja, som inte var lika otäck som Tjertanovskaja, men likväl ohälsosamt och farligt. Och Nachimovskij prospekt, vars portar upp till ytan hade fastnat och inte skyddade stationen mot inkräktare. Sevastopolborna ville inte spränga schakten, eftersom deras stalker använde stationen som »uppgång«. Ensam vågade ingen passera Prospektet, som man kallade stationen, men hittills hade alla trojkor kunnat slå tillbaka odjuret som lurade där.

Ras? Översvämning? Sabotage? Hade Hansan invaderat utan krigsförklaring? Nu var det översten, inte Istomin, som måste svara på frågorna från de saknade spanarnas fruar. De kom till honom som övergivna byrackor och såg honom djupt i ögonen där de hoppades skönja ett löfte, en tröst. Han

måste förklara sig för garnisonens soldater, som inte ställde frågor i onödan och fortfarande var lojala. Och han måste lugna alla oroliga som samlades kring stationsklockan efter arbetsdagens slut för att se hur lång tid som hade förflutit sedan karavanen gav sig av.

Istomin hade berättat att han fått allt fler frågor om varför man hade dämpat stationsbelysningen de senaste dagarna, och nu krävde man att ljusstyrkan skulle återställas till den normala. Fast ingen hade ju dämpat belysningen – glödlamporna lyste lika starkt som förut. Det var inte stationen som blivit mörkare, utan människornas sinnen, och det kunde inte ens de starkaste kvicksilverlamporna göra något åt.

Telefonlinjen till Serpuchovskaja var fortfarande död och under veckan som passerat sedan karavanen lämnat stationen hade översten och många med honom berövats en känsla som var oerhört viktig och oersättlig för metrons invånare: känslan av närhet till andra människor. Så länge kommunikationen fungerade, så länge karavanerna kom och gick och det bara tog en dag att vandra till Hansan, så var varje sevastopolbo fri att gå eller stanna, man visste att bara fem stationer bort började den egentliga metron, civilisationen... mänskligheten.

Ungefär så här måste polarforskarna ha känt sig på sina boplatser i Arktis, när de för vetenskapens eller de höga lönnernas skull frivilligt uthärdade de långa vintermånadernas kamp mot kylan och ensamheten. De befann sig tusentals kilometer från den stora världen och ändå kändes den helt nära så länge radion fungerade och de en gång i månaden fick höra motorljudet från flygplanet som släppte ner proviantlådorna i fallskärmar.

Men isberget som Sevastopolskaja befann sig på hade lossnat och drev för varje timme allt längre bort – i isstormen, på den svarta oceanen, i tomheten och ovissheten.

Väntan drog ut på tiden och överstens vaga oro övergick gradvis i sorgsen visshet: de tre spanarna som skickats till Serpuchovskaja skulle han aldrig få återse. Och att skicka ytterligare tre soldater från ytterposteringen mot det okända hotet, mot en säker undergång, var helt uteslutet, särskilt som det inte löste problemet. Ändå fann han det överilat att stänga de hermetiska portarna, spärra av sydtunnlarna och samla en stor stöttrupp. Han önskade att någon annan kunde axla ansvaret att fatta beslutet... Ett beslut som var dömt att bli felaktigt.

Översten suckade, gläntade på dörren, kastade en förstulen blick omkring sig och ropade till sig vakten.

»Bjuder du på en papyross? Men det blir min sista, sedan får du inte ge mig fler, hur jag än bönar och ber. Och tala inte om det för någon, okej?»

När Nadja, en knubbig och pratsjuk liten gumma i sliten sjal och smutsigt förkläde, kom till posteringen med en puttrande kött- och grönsaksgryta, blev det fart på vaktmanskapet. Potatis, gurka och tomat betraktades som de mest utsökta delikatesserna, och utanför Sevastopolskaja fanns det bara några få restauranger på Ringlinjen eller i Polis som kunde servera något liknande. Det berodde inte bara på de komplicerade växthusen som var nödvändiga för att få de torrade fröna att gro och växa, utan också på att knappt någon i

metron hade råd att slösa bort så många kilowatt bara för att sätta piff på soldaternas meny.

Vanligtvis fick inte ens stationsledningen grönsaker annat än på helgdagar, eftersom man hellre skämde bort barnen. Istomin hade varit tvungen att skälla länge och väl på kockarna för att förmå dem att lägga lite kokt potatis och en tomat till varje fläskportion (som alltid serverades udda dagar) för att höja stridsmoralen.

Knepet fungerade. Nadja lade ifrån sig sin karbin, lyfte på grytlocket och i samma stund lyste väktarnas ansikten upp. Genast upphörde samtalen om den försvunna karavanen och de saknade spanarna.

»Av någon anledning har jag gått och tänkt på Komsomolskaja i dag«, sa en gråhårig man i vadmalsjacka med sliten metrologga. Leende rörde han om bland potatisarna i sin skål. »Jag skulle så gärna gå dit och titta igen. Vilka mosaiker den har! Det är den vackraste stationen i Moskva, tycker jag.«

»Lägg av, Homeros«, invände en orakad, fetlagd man i mössa med öronlappar. »Du bodde väl där förr i tiden, då är det klart att du gillar stället. Men vad säger du om glasmålningarna på Novoslobodskaja? Och de otroliga kolonnerna och takfreskerna på Majakovskaja?»

»Jag har alltid tyckt om Plosjtjad Revoljutsii«, erkände prickskytten blygt, en tystlåten, medelålders man. »Jag vet att det är löjligt, men de bistra matroserna och piloterna, gränssoldaterna med sina hundar... Jag avgudade den stationen när jag var barn!«

»Vad är det för löjligt med det? Där finns ju några riktiga snyggingar i brons«, sade Nadja och skrapade ihop det sista

på botten av grytan. »Hallå där, brigadör! Raska på, annars blir du utan!«

Den högreste, bredaxlade soldaten som suttit vid sidan av närmade sig lägerelden med makliga steg, fick sin portion och gick tillbaka till sin plats – så nära tunneln och så långt bort från de andra som möjligt.

»Visar han sig på stationen över huvud taget?« viskade den tjocke och nickade mot den breda ryggtavlan som avlägsnade sig i halvmörkret.

»Nej, han har häckat här i över en vecka nu«, svarade prickskytten lika tyst. »Han bor i sin sovsäck. Jag fattar inte hur han pallar . . . Han kanske gillar det, helt enkelt. För tre dagar sedan, när upirerna nästan bet ihjäl Rinat, så följde han efter bestarna och knäppte dem. Ensam, på femton minuter. När han kom tillbaka var stövlarna blodiga, karbinen också. Och han bara log.«

»Det är ingen människa, utan en maskin«, sade en mager skytt. »Jag vågar inte ens sova i närheten av honom. Har du sett hans ansikte?«

»Hm, för mig är det tvärtom. Det är bara med honom som jag känner mig trygg«, sade den gamle, som hette Homeros, och ryckte på axlarna. »Varför är ni så taskiga mot honom? Det är en bra kille, lite skadad bara. Skönhet är något för stationerna. Och förresten är Novoslobodskaja höjden av smaklöshet! Man måste vara full för att stå ut med de där glasmålningarna . . . Skulle det vara konst, va!«

»En stor mosaik av kollektivjordbruk, är det bättre?!«

»Var hittar du en sådan bild på Komsomolskaja?«

»Hela jävla sovjetkonsten handlade ju bara om livet på kolchosen och våra hjältar till piloter!« utbrast den tjocke.

»Sergej, lämna piloterna utanför det här!« varnade prickskytten.

»Komsomolskaja är bara skit, precis som Novoslobodskaja«, hördes plötsligt en dov basröst.

Den tjocke kom av sig mitt i tiraden och såg förskräckt på brigadören i halvmörkret. Även de andra tystnade och väntade på fortsättningen: främlingen deltog nästan aldrig i några samtal och svarade enstavigt eller inte alls på direkt tilltal.

Han satt fortfarande med ryggen mot dem, utan att slita blicken från tunnelns svarta gap.

»På Komsomolskaja är valven för höga, pelarna för smala, hela perrongen är öppen för eldgivning från spåren och övergångarna är svåra att barrikadera. På Novoslobodskaja är väggarna fulla av sprickor, inga reparationer hjälper. Det räcker med en granat för att begrava hela stationen. Och några fönster har inte funnits där på länge. De gick sönder direkt. För ömtåliga.«

Ingen vågade säga emot. Brigadören var tyst en stund, sedan tillade han, liksom i förbigående:

»Jag går till stationen. Homeros följer med. Avlösning sker om en timme. Artur tar befälet.«

Prickskytten for upp och nickade, trots att brigadören inte kunde se honom från sin plats i mörkret. Även Homeros reste sig och började samla ihop sina saker – han hade inte ens hunnit äta upp sin potatis. När brigadören kom fram till lägerelden var han redan klar för avmarsch, med hjälmen på huvudet och en stor rygsäck på ryggen.

»Lycka till.«

Prickskytten följde de båda figurerna med blicken när de vandrade bort i den upplysta tunneln – den bredaxlade bri-

gadören och den spinkige Homeros –, sedan gnuggade han händer och kurade ihop sig.

»Är det inte lite kallt? Lägg mer kol på elden, vet jag.«

Brigadören sade nästan inte ett ord på hela vägen, frågade bara om det stämde att Homeros hade tjänstgjort som tågförarassistent och dessförinnan som enkel banvakt. Gamlingen såg misstänksamt på brigadören, sedan nickade han, trots att han alltid brukade hävda att han hade avancerat ända till tågförare och gärna undvek att nämna sitt arbete som banvakt, eftersom han inte tyckte att det var tillräckligt fint.

Utanför stationsledningens kontor hälsade brigadören kort och militäriskt på vakten, som genast klev åt sidan, och gick in utan att knacka. Istomin och vaktchefen reste sig överraskat från sina stolar och kom honom till mötes. Båda verkade trötta och uppgivna. Homeros stod blygt kvar vid ingången.

Brigadören tog av sig hjälmen och lade den på Istomins papper, sedan strök han handen över sin rakade skalle. Ljuset från lampan föll på hans fruktansvärt vanställda ansikte: vänster kind var fårad och skrumpen efter en brännskada, ögat hade förvandlats till en smal springa, från mungipan till örat löpte ett slingrande, violett ärr. Trots att Homeros hävdade att han hade vant sig vid åsynen gick det kalla kårar längs ryggraden, precis som första gången.

»Jag tänker gå till Ringen«, sade brigadören utan att hälsa.

En tung tystnad lade sig över rummet. Homeros visste att brigadören var en outhärlig soldat och därför åtnjöt ett högt

anseende hos stationsledningen. Men först nu gick det upp för honom att brigadören inte lydde under något befäl, till skillnad från alla andra på Sevastopolskaja.

Uppenbarligen hade brigadören inte kommit för att få de båda gamla, trötta herrarnas tillåtelse, snarare verkade det som om han gett dem en order. Och återigen – för vilken gång i ordningen? – frågade sig Homeros: Vem är den här mannen egentligen?

Vaktchefen sneglade på stationsföreståndaren och blev mörk i synen, som om han hade något att invända, sedan vinkade han avvärijande med handen.

»Som du vill, Hunter«, sade han till slut. »Du lyssnar ju ändå aldrig på vad man säger.«